Styl międzynarodowy w projektach Le Corbusiera

- Styl międzynarodowy w projektach Le Corbusiera

Ważne daty

1887 r. – narodziny Charlesa-Édouarda Jeannereta-Grisa (Le Corbusiera) w La-Chaux de Fonds

1900 – 1904 – nauka cyzelowania i grawerowania w szkole w La Chaux de Fonds

1907 – podróż studyjna po Europie

1916 – osiedlenie Le Corbusier a w Paryżu

1917 – otwarcie w Paryżu własnej pracowni architektonicznej

1943 – Publikacja Karty Ateńskiej

1944 – założenie Assemblée de Constructeurs pour Rénovation architecturale (ASCORAL)

1965 – śmierć artysty w Cap Martin

Scenariusz lekcji dla nauczyciela.

II. Zapoznawanie z najwybitniejszymi osiągnięciami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. Uczeń:

II.1. wymienia i rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych;

II.10. określa funkcję dzieła i wskazuje jej wpływ na kształt dzieła;

II.13.a) w architekturze: planu, układu przestrzennego, opisu fasady i elewacji, wnętrza,

II.2. wskazuje twórców najbardziej reprezentatywnych dzieł;

II.3. umiejscawia dzieła w czasie (wskazuje stulecie powstania dzieł sztuki dawnej, a w przypadku dzieł sztuki nowoczesnej i współczesnej datuje je z dokładnością do połowy wieku), w nielicznych przypadkach, dotyczących sztuki nowoczesnej i współczesnej, zna daty powstania dzieł lub datuje je z dokładnością jednej dekady;

II.4. zna plany i układy przestrzenne najbardziej znanych dzieł architektury oraz dzieł charakterystycznych dla danego stylu i kręgu kulturowego;

III. Zapoznawanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych. Uczeń:

III.1. wymienia najistotniejszych twórców dla danego stylu lub kierunku w sztuce;

III.2. zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne, z uwzględnieniem artystów schyłku XX i początku XXI wieku;

III.3. sytuuje twórczość artystów powszechnie uznawanych za najwybitniejszych w czasie, w którym tworzyli (z dokładnością do jednego wieku, a w przypadku twórców sztuki nowoczesnej i współczesnej – z dokładnością do połowy wieku) oraz we właściwym środowisku artystycznym;

III.4. łączy wybrane dzieła z ich autorami na podstawie charakterystycznych środków formalnych;

III.5. na podstawie przedłożonych do analizy przykładów dzieł formułuje ogólne cechy twórczości następujących twórców: Fidiasz, Poliklet, Praksyteles, Giotto, Jan van Eyck, Hieronim Bosch, Masaccio, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Andrea Mantegna, Piero della Francesca, Rafael Santi, Giorgione, Tycjan, Jacopo Tintoretto, Pieter Bruegel Starszy, Albrecht Dürer, Hans Holbein Młodszy, Donatello, Filippo Brunelleschi, Andrea Palladio, El Greco, Caravaggio, Gianlorenzo Bernini, Francesco Borromini, Diego Velázquez, Bartolomé Esteban Murillo, Georges de la Tour, Nicolas Poussin, Claude Lorrain, Peter Rubens, Anton van Dyck, Frans Hals, Rembrandt van Rijn, Jan Vermeer van Delft, Antoine Watteau, Jacques Louis David, Jean Auguste Dominique Ingres, Antonio Canova, Berthel Thorvaldsen, Francisco Goya, Eugène Delacroix, Caspar David Friedrich, William Turner, John Constable, Gustave Courbet, Jean François Millet, Eduard Manet, Claude Monet, Edgar Degas, August Renoir, Georges Seurat, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Paul Cézanne, Henri de Toulouse-Lautrec, August Rodin, Gustaw Klimt, Alfons Mucha, Antonio Gaudí, Edward Munch, Henri Matisse, Pablo Picasso, Umberto Boccioni, Wasyl Kandinsky, Piet Mondrian, Kazimierz Malewicz, Marcel Duchamp, Giorgio de Chirico, Salvador Dalí, René Magritte, Marc Chagall, Amadeo Modigliani, Jackson Pollock, Andy Warhol, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Francis Bacon, Yves Klein, Niki de Saint Phalle, Christo, Duane Hanson, Victor Vasarelly, Alberto Giacometti, Constantin Brançusi, Henry Moore, Le Corbusier, Frank Lloyd Wright, oraz artystów polskich i działających w Polsce (m.in. takich jak: Wit Stwosz, Bartłomiej Berrecci, Tylman z Gameren, Dominik Merlini, Bernardo Belotto, Marceli Bacciarelli, Piotr Aigner, Piotr Michałowski, Artur Grottger, Henryk Rodakowski, Jan Matejko, Józef Chełmoński, Maksymilian i Aleksander Gierymscy, Józef Brandt, Olga Boznańska, Józef Pankiewicz, Władysław Podkowiński, Jan Stanisławski, Leon Wyczółkowski, Henryk Siemiradzki, Xawery Dunikowski, Stanisław Wyspiański, Józef Mehoffer, Jacek Malczewski, Witold Wojtkiewicz, Witkacy, Leon Chwistek i inni przedstawiciele grupy formistów, przedstawiciele grupy Rytm, kapistów i grupy „a.r.”, Tadeusz Makowski, Andrzej Wróblewski, Tadeusz Kantor, Jerzy Nowosielski, Alina Szapocznikow, Władysław Hasior, Roman Opałka, Magdalena Abakanowicz);

IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką, techniką wykonania. Uczeń:

IV.1. definiuje terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym określenia dotyczące typów i elementów planów budowli, elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych (dekoracji fasady i wnętrza) oraz układu przestrzennego;

IV.5. analizując i opisując dzieła architektoniczne, właściwie stosuje terminy i pojęcia dotyczące struktury architektury.

Nauczysz się

> rozpoznawać oryginalny styl Le Corbusiera;
>
> rozpoznawać najważniejsze budowle Le Corbusiera;
>
> przedstawiać najważniejsze jego dzieła.

Wpływ doświadczeń z młodości na kształtowanie osobowości artystycznej Le Corbusiera

Architektura I poł. XX wieku związana była z nowoczesnym projektowaniem domów i mieszkań, które zrywało z dotychczasowym historyzmem i eklektyzmem. Nowoczesne myślenie o formie i funkcji oraz ich przewagą nad ornamentyką pojawiło się u Adolfa Loosa oraz w projektach szkoły Bauhausu. Kierunki rozwoju nowoczesnej architektury wytyczali tacy architekci jak Walter Gropius, Adolf Loos, August Perret, czy Peter Behrens. Architekci modernizmu łączyli formę, funkcję oraz możliwości konstrukcyjne z nowoczesnymi materiałami, takimi jak żelazobeton. Projekty Le Corbusiera korzeniami tkwią w architekturze modernistycznej Bauhausu. Związana jest z dynamicznym rozwojem miast odbudowywanych po zniszczeniach II wojny światowej i związana jest przede wszystkim z funkcjonalizmem. Mieszkanie miało być zaprojektowane tak, aby zaspokoić wszystkie podstawowe potrzeby mieszkańców: umożliwić wypoczynek, przygotowanie posiłku, higienę oraz miejsce do pracy.

Le Corbusier (1887-1965) to artystyczny pseudonim Charlesa Édouarda Jeannereta-Grisa, szwajcarskiego architekta, urbanisty, malarza, designera i teoretyka architektury, który wywarł olbrzymi wpływ na architekturę modernizmu. Był jednym z czołowych przedstawicieli stylu międzynarodowego. W latach 1904-05 wraz z René Chapallazem zaprojektował pierwszy budynek – willę dla grawera Louisa Falleta. Mimo dbałości o detale, dużą satysfakcję przyniosło artyście przekraczanie granic. Le Corbusier pisał o willi Falleta:

> „W jej architekturze nie ma nic rutynowego. Zrozumiałem wtedy, że dom buduje się z materiałów rękami robotników, i że sukces albo porażka zależy od rzutu i przekroju. Nabrałem wstrętu dla oficjalnych nauk, formuł i traktowanych jak objawienia założeń, aż w końcu doszedłem do przekonania… że muszę polegać na własnym osądzie.

Le Corbusier, Villa Falleta, 1905-1906, La Chaux-de-Fonds, Szwajcaria, commons.wikimedia.org

W 1907 roku Le Corbusier udał się w podróż po Europie, gdzie poznawał nie tylko wybitnych architektów modernizmu, ale również studiował. Podczas tej podróży zapoznał

się z ideami Adolfa Loosa, który głosił m.in. potrzebę oczyszczenia budowli z ornamentów i kształtowania formy zgodnie z funkcją. W latach 1908 – 1910 terminował u Augusta Perreta, prekursora zastosowania betonu w architekturze. Podczas podróży do Niemiec w latach 1910 – 1911 zatrudnił się w pracowni architektonicznej Petera Bahrensa, gdzie poznał Ludwika Miesa van der Rohe i Waltera Gropiusa.

Architektoniczno-urbanistyczne projekty oparte na konstrukcji

W latach 1914 – 1915 opracował projekt *Dom-Ino* – wykonany z betonu szkieletu domu o konstrukcji płytowo-słupkowej, przeznaczony do seryjnej produkcji. Składał się z trzech platform o tzw. wolnym planie, czyli niedzielonych ścianami, wspartych na sześciu cienkich podporach, z boczną klatką schodową zapewniającą dostęp do każdego piętra. Konstrukcja umożliwiać miała swobodę w kształtowaniu indywidualnych wnętrz i kształtowaniu elewacji. Ponadto konstrukcja mogła być niewidoczna na zewnątrz ze względu na możliwość jej ukrycia pod elewacjami. *Dom-Ino* produkowany seryjnie miał zapewnić tymczasowe schronienie dla ludności pozbawionej dachu nad głową w wyniku wojennych działań w trakcie I wojny światowej.

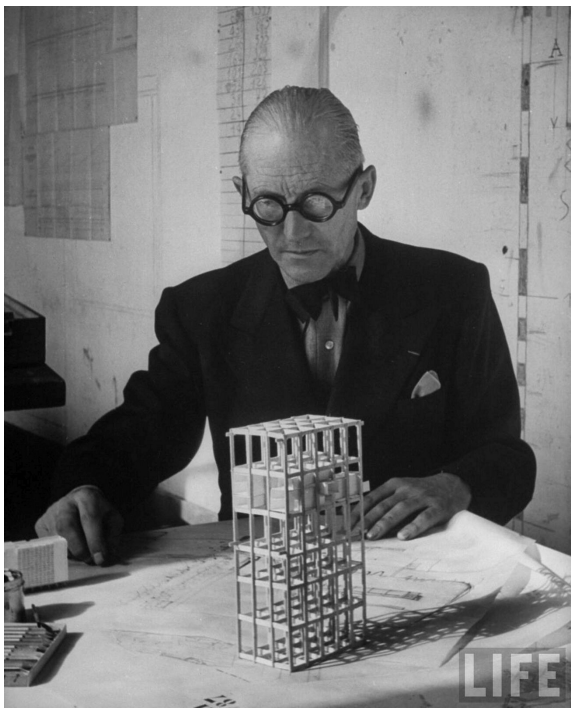

Le Corbusier z prototypem Dom-Ino, naxwellarch381.blogspot.com, CC BY 3.0

W 1917 roku osiadł na stałe w Paryżu, gdzie otworzył własną pracownię, którą prowadził z kuzynem Pierrem Jeanneret. Tam poznał też malarza-kubistę Amédée Ozenfanta, z którym utworzył nowy ruch artystyczny puryzm. Od 1919 roku publikował w gazecie artystycznej *Ésprit Nouveau*. Do 1922 roku opracowywał teorię puryzmu oraz malował.

Owocem studiów tego czasu była koncepcja Domu *Citrohan*, nazwanego tak na cześć francuskiego konstruktora samochodów. Le Corbusier marzył, aby jego domy były produkowane seryjnie na fabrycznych taśmach, tak samo jak samochody. Do idei Domu *Citrohan* nawiązuje pawilon *l'Esprit Nouveau*, zaprojektowany na wystawę paryską w 1925 roku Budynek reprezentować miał ideę jednostki mieszkalnej wzorowanej na klasztornej celi. Pawilon do tego stopnia był wyrazem idei rewolucyjnych na owe czasy, że organizatorzy wystawy zbudowali dookoła niego mur, by go ukryć.

We wnętrzu Pawilonu Le Corbusier wystawił na widok publiczny *Plan Voisin* – szkic własnej radykalnej koncepcji urbanistycznej przebudowy centrum Paryża. Architekt zaproponował zrównanie z ziemią historycznego centrum miasta i zastąpienie go 60-cio piętrowymi wieżowcami na planie krzyża, ulokowanymi wzdłuż szerokich, prostopadle przecinających się ulic, w pobliżu parku. Urbanistyczne idee Le Corbusiera czytelne są również w planie *Ville Contemporaine*, pochodzącym także z lat 20-tych XX w. W projekcie architekt zastosował strefowanie obszarów aktywności, czyli oddzielenie różnych funkcji: w osobnym kwartale mieściły się budynki mieszkalne, w osobnym miejsca pracy, oddzielny kwartał przeznaczony był na wypoczynek. Miasto pokrywała sieć prostopadłych ulic, ruch samochodowy został oddzielony od pieszego. W centrum miasta Le Corbusier zaprojektował kilkudziesięciopiętrowe przeszklone biurowce.

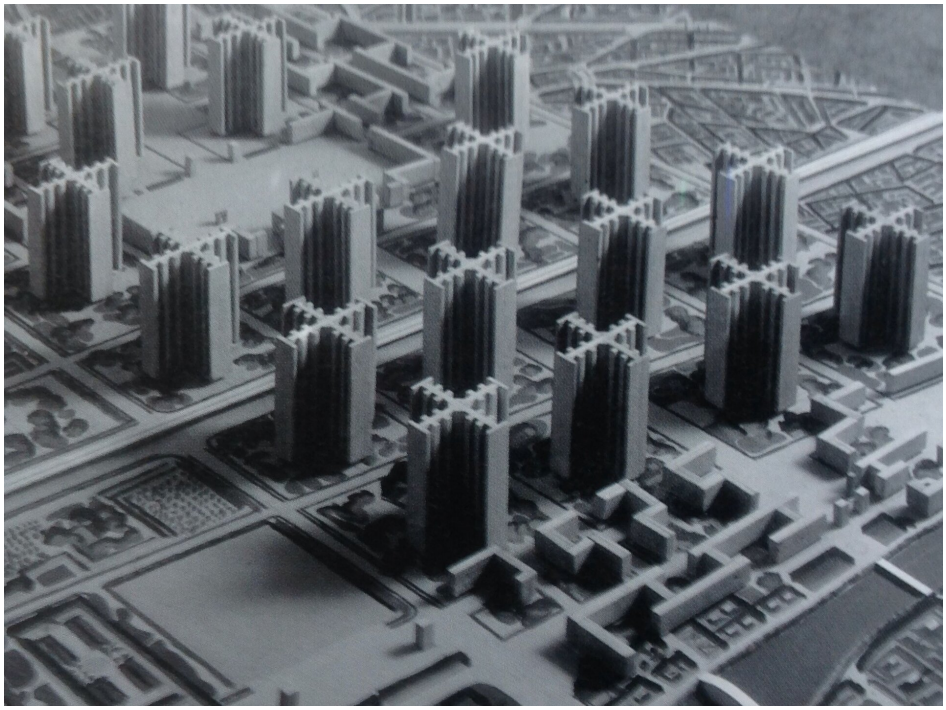

Projekt urbanistyczny Le Corbusiera zw. „Plan Voisin", 1925, Nouveau Esprit Pavilion, Paryż, wikimedia.org. CC BY 4.0

W ciągu swojego życia Le Corbusier opracował kilkadziesiąt projektów urbanistycznych. We wszystkich projektował otwarte tereny, szerokie ulice, bloki otoczone zielenią po to, by dostarczyć mieszkańcom słońca, zieleni i przestrzeni. Większość urbanistycznych koncepcji architekta była zbyt radykalna, by mogła zostać zrealizowana. Jego idee

architektoniczne i urbanistyczne wpłynęły jednak znacząco na rozwój miast po II wojnie światowej.

W 1922 roku w czasopiśmie *L'Esprit Nouveau* Le Corbusier opublikował pięć punktów nowoczesnej architektury. Koncepcja ta zastosowana została m.in. w projektach willi *Le Lac* w Corseaux w Szwajcarii, w willi zaprojektowanej na wystawę mieszkaniową na osiedlu Weissenhof w Stuttgarcie, czy w willi *Savoye* we francuskim Poissy. Zastosowanie w budownictwie nowych technologii, szkła i żelbetu, umożliwiło stosowanie w projektach architektonicznych opracowanej wcześniej przez Le Corbusiera konstrukcji słupowo-płytowej. Takie rozwiązanie, przejmując cały ciężar nośny budynku, umożliwiła dowolne aranżowanie wnętrz, otwarcie kondygnacji, dowolne kształtowanie elewacji (zarówno pod względem materiałów okładzinowych, jak i rozmieszczenia oraz wielkości otworów okiennych i drzwiowych), projektowanie płaskich dachów, które mogły dodatkowo zostać zagospodarowane np. na ogród.

Projekt domu na wystawę Werkbundu na osiedlu mieszkaniowym Weissenhof w Stuttgarcie, w Niemczech, 1927, wikimedia.org, CC BY 3.0

Pięć punktów albo zasad architektury nowoczesnej najlepiej ilustruje *Villa Savoye*. Dom został wzniesiony na słupach, zwanych pilotis, a kondygnacja parteru cofnięta. Umożliwiło to wykorzystanie przyziemia na komunikację pieszą lub kołową, czy powiększenie przestrzeni ogrodu. Pomalowanie cofniętej elewacji parteru dodatkowo na ciemny kolor spotęgowało wrażenie unoszenia się całego budynku ponad ziemią. Słupowo-płytowa konstrukcja uwolniła elewacje, które otrzymały poziome pasy okien, biegnące praktycznie przez całą ich szerokość. Poszczególne kondygnacje zostały ukształtowane każda inaczej. Parter zajmowały pomieszczenia dla służby, gospodarcze i główny hol. Na piętrze dominuje otwarta przestrzeń salonu wychodzącego bezpośrednio na taras. Pomieszczenia

mieszkalne otrzymały kształt litery *L*, ale taras także otoczony jest ścianą z otworem okiennym analogicznie jak pozostałe elewacje. Z tarasu rampy prowadzą na płaski dach, który częściowo także zaprojektowany został jako ogród, częściowo osłonięty zaokrąglonymi ściankami, czyli solariami. Budynek ma przestronne wnętrza, jest przepełniony słonecznym światłem i otoczony zielenią.

Le Corbusier, Vila Savoye, 1928-1931, Poissy, Francja, en.wikipedia.org

W 1927 roku Le Corbusier wygrał konkurs na projekt pałacu Ligi Narodów w Genewie, jednak wygraną architekta unieważniono. Wywołało to protest w środowisku architektów i przyczyniło się do zwołania pierwszego Międzynarodowego Kongresu Architektury Nowoczesnej (Congrès Internationax d'Architecture Moderne – CIAM), który stał się międzynarodową organizacją skupiającą modernistycznych architektów, służącą wzajemnej konsultacji, wypracowaniu wspólnych zasad współczesnej architektury i jej propagowaniu. Podczas IV zjazdu CIAM uchwalona została Karta Ateńska, dokument zawierający postulaty nowoczesnego projektowania miast, opublikowana w 1943 roku. Była podstawą wielu projektów odbudowy miast zniszczonych podczas II wojny światowej. Omówiono w niej sposoby rozdzielenie obszarów funkcjonalnych miasta oraz tworzenie racjonalnej i zdrowej przestrzeni życia, która odzwierciedlałaby hasło Corbusiera *słońce, przestrzeń, zieleń* i przełamywała wady urbanistyki poprzednich epok. Budynki miały być wznoszone w odpowiedniej odległości od siebie, bez podwórek-studni, przestrzeń – zapewnić duże mieszkania a zieleń – ogrody na dachach oraz między budynkami. Karta proponowała rozwiązanie wielu problemów industrializujących się miast: zanieczyszczenia oraz złego rozplanowania (np. odległości między miejscem pracy, a mieszkaniem powodujące codzienną, pochłaniającą energię wędrówkę mieszkańców). W myśl postulatów Karty miasto powinno zapewnić mieszkanie, pracę i wypoczynek. Proponowano podział na strefy: śródmieście (gdzie powinny być zlokalizowane administracja, handel, banki, kultura), pas wokół śródmieścia (przemysł, rzemiosło, mieszkanie) i peryferie (pas zieleni i osiedla satelickie z czystą funkcja mieszkalną).

Modulor – proporcje według Le Corbusiera

Po II wojnie światowej Le Corbusier zajął się problematyką odbudowy miast oraz studiował proporcje architektury, wypracowując własny kanon zwany Modulorem, który ułatwić miał również standaryzację i typizację architektury.

Jako realizacją postulatów Karty Ateńskiej przyjęto Jednostki Mieszkaniowe zwane *Unité d'Habitation*. Pierwsza z nich powstała w Marsylii w latach 1947 – 1952. Jednostka mieszkaniowa miała być nie tylko blokiem mieszkalnym, ale również sposobem organizacji zbiorowego życia oraz pełnić 26 różnych funkcji społecznych – od mieszkania, poprzez salę

gimnastyczną, centrum handlowe zajmujące 7 i 8 piętro, po galerię urządzoną na płaskim dachu. Zgodnie z zasadami nowoczesnej architektury wzniesiona została na wolno stojących podporach pilotis.

Le Corbusier osiedle „Unité d'Habitation", przykład realizacji zasad Karty Ateńskiej, Marsylia, 1952, urbnews.pl, CC BY 3.0

Poszczególne elementy budowli oparte zostały o system proporcji – tzw. Modulor. Elewacje opracowano w surowym betonie (*beton brut*) z wyraźnym rysunkiem szalunku i urozmaicono głębokimi wnękami – loggiami. Ich różnokolorowe ściany kontrastują z surowym betonem. W jednostce znajdują się 23 typy mieszkań. Każde ma pośrodku kuchnię, sypialnie dzieci usytuowano z dala od sypialni rodziców. Pomieszczenia, nawet jeśli są małe, zostały doświetlone i optycznie powiększone loggiami. Typy mieszkań różnicują się od kawalerek do dwupoziomowych mieszkań dla dużych rodzin. Co trzecie piętro przerwane jest wewnętrzną ulicą. Na dachu, prócz galerii, zaprojektowano również basen.

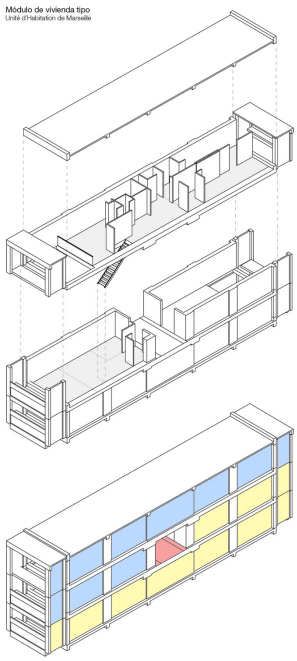

Schemat podstawowego typu mieszkania w jednostce w Marsylii, wikimedia.org, CC BY 3.0

Ćwiczenie 1

Zaznacz dzieła Le Corbusiera.

- [ ] Dom na słupach na osiedlu Weissenhof w Stuttgarcie
- [ ] *Bauhaus Dessau*
- [ ] Budynek *Hansaviertel Berlin*
- [ ] domy w stylu preriowym
- [ ] *Willa Anatola Schwoba* w La-Chaux-de-Fonds
- [ ] pawilon *l'Esprit Nouveau*
- [ ] *Villa tugendhat*
- [ ] *Unité d'Habitation*

Ćwiczenie 2

Uzupełnij dane o budowli.

Typ budowli:

Kraj, w którym się znajduje obiekt:

Nazwisko osoby, dla której został zbudowany dom:

Ćwiczenie 3

Wskaż określenie opracowanego przez Le Corbusiera kanonu proporcji opartego o moduł, którym był wzrost dorosłego mężczyzny.

Odpowiedź:

Ćwiczenie 4

Podaj nazwę wystawy, osiedla i miasto, dla których powstał projekt.

Nazwa wystawy:

Osiedle:

Miasto:

Ćwiczenie 5

Wskaż zalety Unité d'Habitation.

- [ ] Możliwość indywidualnego aranżowania wnętrz
- [ ] Zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych dzieciom przestrzeni wspólnych
- [ ] Zaspokojenie głodu taniego budownictwa mieszkaniowego
- [ ] Brak architektonicznego i urbanistycznego powiązania z otaczającą zabudową
- [ ] Projekt obejmował nie tylko mieszkania, ale organizował życie wspólnoty
- [ ] Brak powiązania z miastem
- [ ] Problemy z ogrzewaniem budynku przez brak zabudowanego parteru
- [ ] Utrata parteru, który mógł np. pełnić funkcje handlowe

Ćwiczenie 6

Uzupełnij wpisy pod ilustracją.

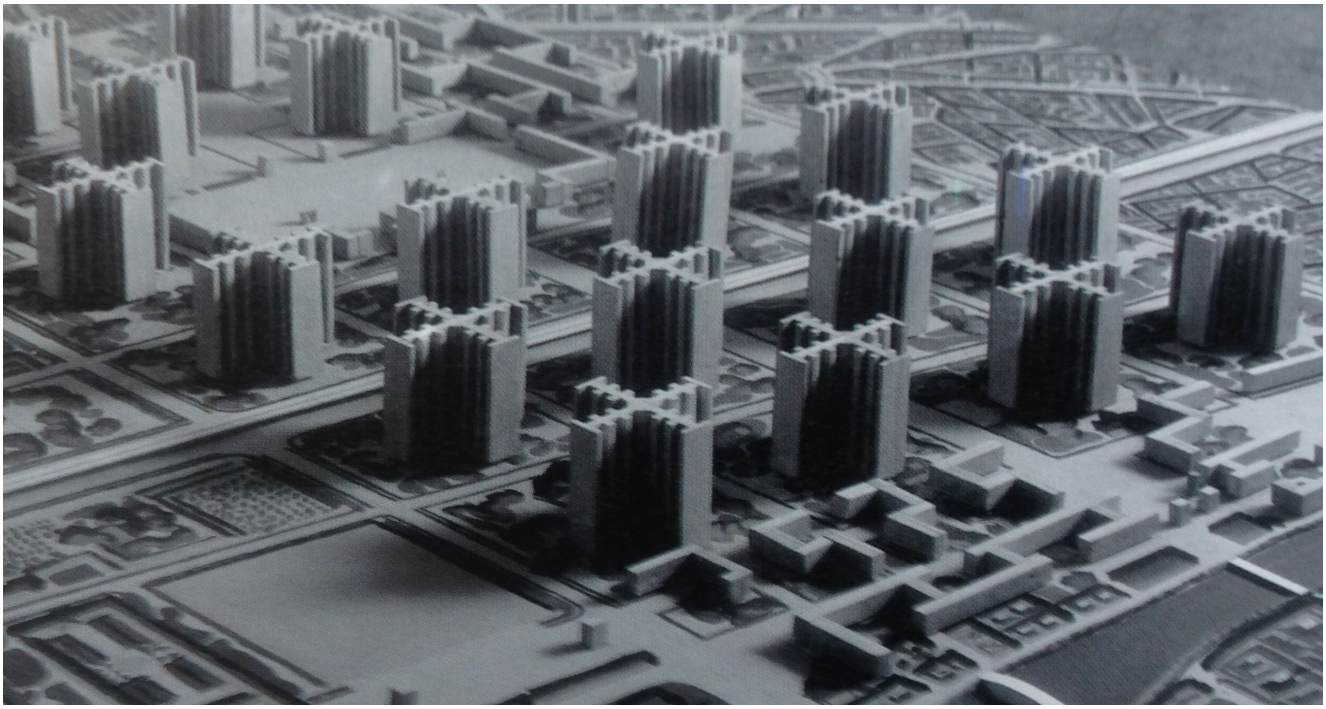

Nazwa projektu urbanistycznego:

Miejsce prezentacji projektu (miasto):

Ćwiczenie 7

Zapoznaj się z poniższym tekstem i odpowiedz, jakiego typu budowli dotyczy.

Wykonany z betonu szkielet domu o konstrukcji płytowo-słupkowej przeznaczony do seryjnej produkcji. Składał się z trzech platform o tzw. wolnym planie, czyli niedzielonych ścianami, wspartych na sześciu cienkich podporach, z boczną klatką schodową zapewniającą dostęp do każdego piętra.

Odpowiedź:

Polecenie 1

W kontekście wybranych przykładów, wyjaśnij znaczenie Modulora dla projektów architektonicznych Le Corbusiera.

Słownik pojęć

Bauhaus

uczelnia artystyczna funkcjonująca w latach 1919 – 1933 w Weimarze, a następnie Dessau i Berlinie. Zlikwidowana przez nazistów. Sama nazwa oznacza warsztat budowlany albo inaczej strzechę budowlaną. Teoretycy Bauhausu postulowali powstanie wzornictwa przemysłowego opartego o dogłębną znajomość materiału i funkcji obiektu. Le Corbusier podczas pobytu w Niemczech w latach 1911 – 1911 poznał przyszłych dyrektorów szkoły, Waltera Gropiusa i Ludwiga Mies van der Rohe.

Funkcjonalizm

kierunek w architekturze skupiający się na funkcji budynku jako najważniejszej wytycznej branej pod uwagę przy jego projektowaniu. Forma i konstrukcja mają tu znaczenie drugorzędne, służebne wobec i bezpośrednio wynikające z funkcji.

Karta Ateńska

dokument przygotowany pod przewodnictwem Le Corbusiera i uchwalony na IV Międzynarodowym Kongresie Architektury Nowoczesnej w 1933 r., zawierająca postulaty nowoczesnego projektowania urbanistycznego.

Modernizm

modern art. W architekturze to nazwa określająca prąd głoszący całkowite odejście od stylów historycznych, ornamentyki na korzyść formy, funkcji i konstrukcji obiektu.

Modulor

kanon proporcji opracowany przez Le Corbusiera, oparty o moduł, którym był wzrost dorosłego mężczyzny (183 cm). Jego wyciągnięta w górę ręka, sięgając wysokości 226 cm

wyznaczała wysokość kondygnacji. Budynki miały być projektowane w oparciu o przyjęty moduł, wysokość kondygnacji oraz złoty podział.

Pięć punktów

pięć punktów architektury nowoczesnej, kanon nowoczesnej architektury ustalony przez Le Corbusiera. Nowoczesny budynek powinien charakteryzować się:
1. wolnym niezabudowanym parterem (budynek wzniesiony na słupach ponad otaczający go teren);
2. wolną, swobodnie kształtowaną elewacją (elewacja wyzwolona od funkcji konstrukcyjnych jest tylko ścianą kurtynową i może być dowolnie kształtowana);
3. oknami w układzie pasowym (ponieważ elewacje nie pełnią funkcji konstrukcyjnych możliwe jest przeszklenie ściany na całej jej szerokości, co zapewnia dostęp dużej ilości światłą słonecznego do wnętrza);
4. wolnym planem (ponieważ konstrukcję dźwiga szkielet budynku w postaci systemu słupów i płyt stropowych plan każdego piętra może być dowolnie, indywidualnie kształtowany, może też być, w zależności od potrzeb, zmieniany za pomocą ścianek przesuwnych);
5. płaskimi dachami (zagospodarowanymi na taras lub ogród – przestrzeń dachu jest tu dodatkową przestrzenią życia zapewniającą wypoczynek i służącą fizycznemu zdrowiu).
Postulaty te Le Corbusier pełnił przy realizacji takich budynków jak „Willa Stein" i „Willa Savoye".

Pilotis

wolno stojące podpory, na których budynek wznosi się ponad otaczający teren. Określenie wprowadzone przez Le Corbusiera.

Puryzm

kierunek w architekturze charakteryzujący się unikaniem zbędnych dekoracji, ornamentów, stosowaniem prostych form geometrycznych. Zanika po 1924 r.. Le Corbusier propagował puryzm w architekturze na łamach czasopisma „l'Esprit Nouveau".

Styl międzynarodowy

kierunek w architekturze modernistycznej, łączący minimalizm i funkcjonalizm. Architektura stylu międzynarodowego wyzbyta jest cech narodowych czy regionalnych lub też zależnych od klimatu.

Słownik pojęć opracowano na podstawie:

encyklopedia.pwn.pl

Galeria dzieł sztuki

Le Corbusier, Villa Falleta, 1905-1906, La Chaux-de-Fonds, Szwajcaria, commons.wikimedia.org

Bibliografia

Anthony Flint, *Le Corbusier. Architekt jutra*, W.A.B., Warszawa 2016.

Mateusz Kot, L*e Corbusier – życie i twórczość*, *Człowiek w Kulturze* 24, Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła, https://docplayer.pl/15919315-Le-corbusier-zycie-i-tworczosc.html